

ArchiVaria II

Een van de eerste “ontdekkers” van de Peel, was de Deurnese journalist en schrijver Hendrik Ouwerling (1861-1932). Was de Peel voor de meeste mensen aan het begin van de vorige eeuw nog een door God vergeten, onherbergzame en troosteloze vlakte, Ouwerling herkende reeds vroeg de charme van dit gebied met zijn eindeloze moerassen en heidevelden. Om hier de aandacht op te vestigen richtte hij in juli 1918 een nieuw, wekelijks verschijnend tijdschrift op: Mooi Brabant. Dit blad had voornamelijk tot doel het “vreemdelingenverkeer” in geheel Noord-Brabant te bevorderen. Hij wist het immers zeker, daar was alom behoefte aan. Vooral in een tijd dat de landsgrenzen door de Eerste Wereldoorlog waren afgesloten moest de mens het dichterbij huis zoeken. Ja, Ouwerling was zijn tijd inderdaad ver vooruit: het tijdschrift zou al ras, door gebrek aan belangstelling, worden opgedoekt. Op 15 maart 1919 verscheen in Mooi Brabant het volgende stukje van Ouwerling over het kasteel in Asten:

Aan de boorden van de Peel

De schilderachtigste ruïne uit Oost-Noordbrabant is die van 't voormalige kasteel te Asten. Wij geven hier twee afbeeldingen van de voorpoort (binnen- en buitenzijde). Die voorpoort staat er nog zooals ze er voor eeuwen stond. Wanneer men ze op eenigen afstand nadert kan men zien, dat er zoo maar slapjes de hand aan gehouden is. De grachten zijn bijna dichtgegroeid. 't Kasteel zelf, hoe jammer, dat het zoo goed als weg is. Behalve hoopen puin en hooge muurblokken is er niets meer van over dan een gerestaureerde kleine toren. Ik heb het niet meer gekend in zijn vollen luister, 't schoone gebouw, 't was al aan 't vervallen, maar toen ik het als jongen de eerste malen zag, was het nog met vrij geringe kosten in goeden staat te brengen geweest. Ik heb in alle vertrekken rondgelopen, ja zelfs op de zolders: 'k weet nog dat er in een kamer meublement stond, als ik me goed herinner in style Louis XV. In die zelfde zaal bevond zich ook een zeer schoone schouw uit het laatst der 15e eeuw.

In een der volgende nummers zullen we 't kasteel geven zoals 't er uitzag in zijn bloeitijd. Hoe is 't toch mogelijk dan 'n bezitter van 'n heerlijkheid zoo weinig om zijn goed kan geven. Hoe kan iets toch zoo vervallen! Niets is er van 't adelijk verblijf meer over dan puinen. Sic transit gloria mundi! Zoo gaat de grootheid der wereld voorbij.

De volgende twee schetsen, naar tekeningen van ene P. Panhuizen, begeleidden het artikel en zijn waarschijnlijk van Ouwerling zelf.

Op 28 juni van datzelfde jaar verscheen de beloofde tekening van het kasteel in zijn volle glorie. Deze schets (van Ouwerling?) “naar een tekening van J. Rooijakkers” is duidelijk gebaseerd op die bekende van Jan de Beijer uit 1738. Let vooral op de, in die tijd populaire, Jugendstil-achtige omlijsting!

Tot volgend jaar wanneer we weer iets verder in de tijd zullen terugzakken.

JOS GOMMANS 2003